

Södertälje kommun
Revisorerna

Revisionskrivelse
2019-01-24

Till: Utbildningsnämnden, Telge Inköp AB
För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsrapport nr 9/2018 – Granskning av upphandling av skolskjuts

På vårt uppdrag har EY genomfört en granskning av upphandlingen av skolskjuts i syfte att bedöma om upphandlingen av skolskjuts genomförs på ett ändamålsenligt sätt och utifrån relevanta kvalitetsaspekter och kostnadseffektivitet.

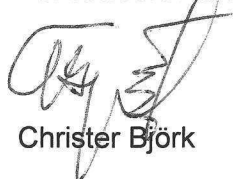
I revisionsrapporten konstateras att upphandlingen genomförts i enlighet med Lag om offentlig upphandling. Vidare bedöms relevanta funktioner med rätt kompetens varit involverade i framtagandet av kravspecifikationen.

Av revisionsrapporten framgår dock att det saknas en tydlig plan för uppföljning av kvalitetskraven i skolskjutsavtalet.

Vi instämmer i den rekommendation som föreslås i revisionsrapporten.

Svar från utbildningsnämnden önskas senast 2019-04-30.

För revisorerna i Södertälje kommun

Christer Björk

Elisabet Komheden

Bilaga: Revisionsrapport nr 9/2018 – Granskning av upphandlingen av skolskjuts

Södertälje kommun

Granskning av upphandlingen av skolskjuts

**Building a better
working world**

Innehållsförteckning

Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Revisionskriterier.....	3
1.4. Ansvariga nämnder	3
1.5. Metod	4
2. Styrande dokument.....	4
2.1. Reglemente för utbildningsnämnden	4
2.2. Skolskjutsreglemente för Södertälje kommun.....	4
2.3. Ägardirektiv för Telge Inköp.....	5
2.4. Inköspolicy	5
3. Roll- och ansvarsfördelning i upphandlingen.....	5
3.1. Bedömning.....	6
4. Granskning av genomförd upphandling.....	7
4.1. Förfrågningsunderlag: Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun.....	7
4.2. Avtal: Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun – Södertälje - skolskjutsar.....	9
4.3. Bedömning	10
5. Avtalsuppföljning	11
5.1. Bedömning.....	11
6. Svar på revisionsfrågor	12
Källförteckning	13

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

EY har på uppdrag av kommunens revisorer granskat upphandlingen av skolskjuts i syfte att bedöma om upphandlingen av skolskjuts genomförs på ett ändamålsenligt sätt och utifrån relevanta kvalitetsaspekter och kostnadseffektivitet.

Granskningen visar att skolskjutsupphandlingen genomfördes i enlighet med LOU. De kvalitetskrav som ställdes i upphandlingen är i allt väsentligt ändamålsenliga. Vi har dock noterat att vissa kvalitetskrav kan vara svåra att följa upp genom mätmetoder med hög validitet. Exempelvis anges att föraren ska köra "mjukt och smidigt" samt "medverka till att åkande iakttar och uppträder trafiksäkert".

Årsarvodet utgjorde utvärderingsunderlag för anbud och leverantören med lägst pris accepterades. Därigenom beaktades kostnadseffektivitet vid upphandlingen. Vidare anges i avtalet att beställaren och leverantören ska arbeta för att hitta effektiviseringar i uppdragets genomförande och att genomförda effektiviseringsprojekt kan leda till justeringar i avtalet.

Vår bedömning är att relevanta funktioner med rätt kompetens varit delaktiga i framtagandet av kravspecifikationen. I projektgruppen ingick utbildningskontorets ekonomichef, skolskjutshandläggare och upphandlingskonsult med erfarenhet av skolskjutsupphandlingar från andra kommuner.

Vidare är vår bedömning att det kan förtydligas hur och vid vilka tillfällen uppföljning av avtalets bestämmelser ska genomföras, särskilt avseende avtalets kvalitetskrav.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi att utbildningsnämnden och Telge Inköp att:

- ▶ Fastställa en uppföljningsplan med tidsangivelser och mätmetoder för avtalets kvalitetskrav.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

En fungerande skolskjuts utgör en väsentlig förutsättning för en levande landsbygd och att människor kan bosätta sig var de vill. Ur ett jämlikhetsperspektiv är det viktigt att alla barn, oavsett var i kommunen de bor, har en god tillgång till sin skola.

Kommunen är enligt skollagen (2010:800) skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola, om sådan behövs på grund av färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionsnedsättning hos elev eller annan särskild omständighet. Denna rättighet omfattar dock inte de elever som väljer att gå i en annan skola än den kommunen hade placerat dem i eller elever som väljer en skola i annan kommun.

Kommunen har huvudansvaret för eleven från uppsamlingsplats på morgonen och åter till uppsamlingsplats på eftermiddagen, med undantag för ordning och trafiksäkerhet i fordonet vilket upphandlad entreprenör ansvarar för.

Upphandlingen av entreprenör utgör med andra ord en väsentlig del av att säkerställa kvaliteten i kommunens skolskjuts. Kommunens förtroendevalda revisorer har utifrån sin riskanalys beslutat att genomföra en granskning av upphandling av skolskjuts.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om upphandlingen av skolskjuts genomförs på ett ändamålsenligt sätt och utifrån relevanta kvalitetsaspekter och kostnadseffektivitet.

I granskningen besvaras följande frågor:

- ▶ Har upphandlingen genomförts i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning och kommunens egna riktlinjer?
- ▶ Vilka kvalitetskrav ställdes i upphandlingen av skolskjuts och beaktades tidigare brister?
- ▶ Var relevanta kompetenser involverade i framtagandet av kravspecifikationen?
- ▶ Hur beaktades kraven på kostnadseffektivitet i upphandlingen?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna är de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- ▶ Lagen om offentlig upphandling (2016:1145)
- ▶ Skollagen (2010:800)
- ▶ Förordningen (1970:340) om skolskjutsning
- ▶ Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjutsning (1988:17)

1.4. Ansvariga nämnder/bolag

Telge Inköp ansvarar för att säkerställa att upphandlingen genomförs enligt LOU. Utbildningsnämnden agerar kravställare.

1.5. Metod

Granskningen sker genom dokumentgranskning och intervjuer. Intervjuer har genomförts med personer som deltog i projektgruppen för upphandlingen av skolskjuts, VD för Telge Inköp AB och representanter från skolverksamheten samt upphandlad entreprenör.

Rapporten är sakgranskad av intervjuade, vilket innebär att de fakta som rapporten hänvisar till är kvalitetssäkrade av de som granskats. Slutsatserna och revisionsbedömningarna ansvarar EY för.

2. Styrande dokument

2.1. Reglemente för utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens reglemente fastställdes av fullmäktige den 25 september 2000 och reviderades senast 28 maj 2018.

Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800) beträffande det offentliga skolväsendet för barn och ungdom, det vill säga förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och särskola. Ärenden om skolskjuts för elever som är bokförda i Södertälje kommun och går i förskoleklass, grundskola eller obligatorisk särskola handläggs av nämnden, liksom ärenden om skolskjuts för elever i gymnasieskola eller gymnasiesärskola.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när nämnden har överlämnat en kommunal uppgift till någon annan.

De förtroendevalda i nämnden bör särskilt ägna sig åt frågor som rör verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet.

2.2. Skolskjutsreglemente för Södertälje kommun

Skolskjutsreglementet antogs av fullmäktige den 31 mars 2008, reviderades senast 28 maj 2018 och innehåller bland annat aktuell lagstiftning, lokala tillämpningar samt ansvarsfördelning. Till grund för upphandlingen låg den versionen av reglementet som reviderades 26 mars 2012.

Enligt reglementet från 26 mars 2012 ansvarar skolskjutsansvarig tillsammans med entreprenören för att trafiksäkra hållplatser vid behov anordnas. Besiktning av dessa, främst ur trafiksäkerhetssynpunkt, ska ske av skolskjutsansvarig tillsammans med entreprenören inför varje läsår. Om möjligt ska representant för trafiksäkerhetsfrågor delta.

Inför varje läsår fastställs en tidtabell för upphämtning och avlämning utifrån de ansökningar som inkommit och med hänsyn till skolans ramtider. Tidtabellen anpassas fortlöpande utifrån förändringar i beställningen såsom att nya elever tillkommer. Utbildningskontoret och kommundelsnämnderna Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge-Mölndal står för planeringen av skolskjuts för sina elever. Den fastställda tidtabellen ska hållas av leverantören.

För elever i kommunens egen grundskola, grundsärskola, och gymnasiesärskola beslutar skolskjutsansvarig på utbildningskontoret om kostnadsfri skolskjuts. Avslag på begäran om kostnadsfri skolskjuts ska skriftligt meddelas till vårdnadshavare eller myndig elev och åtföljas av en anvisning för överklagande genom förvaltningsbesvär.

Innan inskrivning eller skolstart ska vårdnadshavare få information om tider, vägar och hållplatser för beviljad skolskjuts av både skolan och entreprenören, under förutsättning att skolskjutsansökan inkommit i tid till utbildningskontoret. Det är entreprenören för skolskjuts och skolan som ansvarar för att ge vårdnadshavare information gällande säkerhet i samband med skolskjuts. Skolan ska kunna informera om trafiksäker hållplats för upphämtning och avlämning. Vårdnadshavare, entreprenörer och skolpersonal har ett gemensamt ansvar för att ge eleverna förståelse för de regler som gäller för skolskjuts. Särskilt viktigt är att ge barnen förståelse för säkerheten.

Utbildningskontoret och kommunalnämnderna i Enhörna, Järna, Vårdinge och Hölö-Mörkö tar emot ansökningar och fattar beslut om rätten till kostnadsfri skolskjuts. Vårdnadshavare skall informeras om turer och tidtabeller. Skolorna ansvarar för att dela ut terminskort från SL till de barn som beviljats skolskjuts via allmänna färdmedel.

Samordning av skolskjuts ska ske mellan kommunerna, skolskjutsansvarig på utbildningskontoret, entreprenören och samordnas med SL. Inför varje läsårsstart görs en uppföljning av skolskjutsen för att säkerställa kvaliteten.

Skolskjutsansvarig på utbildningskontoret har ett särskilt ansvar för frågor om skolskjuts. Ansvaret omfattar samordning av planering av skolskjuts, kontakter med entreprenörer och kommunens säkerhetsansvariga samt information till skolans personal och allmänheten.

2.3. Ägardirektiv för Telge Inköp

Telge Inköp AB ägs av Södertälje kommun och är ett upphandlingsbolag som står för alla upphandlingar inom Södertälje kommun samt de kommunägda bolagen i Telge AB. Av ägardirektivet framgår att Telge Inköp ska ansvara för kontroll av inköpsmönster samt för efterlevnad av ingångna avtal tillsammans med sina kunder. Vidare ska Telge Inköp genom effektiva och definierade processer stödja nämnderna att prioritera ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i samband med upphandlingar.

2.4. Inköbspolicy

Södertälje kommuns inköbspolicy omfattar alla styrelser, nämnder, kontor och bolag inom kommunen. Av kommunens inköbspolicy framgår att varje enhet inom den kommunala verksamheten har ett ansvar att inte bara se till sina egna intressen utan att även beakta kommunens gemensamma bästa vid inköp och upphandling. Varje affär skall präglas av att säkerställa den bästa totalekonomin för Södertälje kommun. I detta ansvar ligger bland annat att medverka i utvecklingen av samordnade inköp, att eftersträva resurseffektivitet samt följsamhet till ingångna avtal.

Vidare framgår att upphandling över beloppsgränserna endast får utföras av Telge Inköp.¹

3. Rollfördelning i upphandlingen

I samband med upphandling av skolskjuts skapades en projektgrupp för analys och framställning av underlag.

Den verksamhetsdrivande förvaltningen "äger" kravspecifikationen när upphandlingar genomförs tillsammans med Telge Inköp. Bolagets roll består i att kvalitetssäkra och ge allmänt stöd till verksamheten i framtagandet av kravspecifikationen. Av förfrågningsunderlaget framgår att Telge Inköp inför denna upphandling anlidade en

¹ Sedan 1 januari 2018 uppgår direktupphandlingsgränsen till 586 907 kronor.

upphandlingskonsult från Sidecore med befogenhet att företräda Telge Inköp i löpande frågor under upphandlingen.

Från utbildningsförvaltningen ingick utbildningskontorets ekonomichef och skolskjutshandläggare i projektgruppen som tog fram kravspecifikationen. I projektgruppen ingick även upphandlingskonsulten, med erfarenhet av skolskjutsupphandlingar från andra kommuner. Inför arbetet med kravspecifikationen inhämtades bland annat synpunkter från marknadsaktörer och liknande avtal från andra kommuner granskades.

3.1. Bedömning

Vår bedömning är att verksamheten har tillgodosett att tillräckligt med kompetens har varit delaktig i framtagandet av kravspecifikationen. Utifrån granskningen (se avsnitt fyra) kan vi konstatera att förfrågningsunderlaget lever upp till lagkrav och rekommendationer. Ansvarig handläggare och övriga relevanta funktioner fanns även representerade i projektgruppen. Bedömningen är därför att relevant kompetens fanns tillgänglig i framtagandet av kravspecifikationen.

4. Granskning av genomförd upphandling

Vi har inom ramen för granskningen granskat underlag och dokumentation för upphandlingen avseende persontransporter (skolskjuts), *TI 2015-1179 Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun*. Genomgång av underlag från upphandlingen visar att grunddokumentationen är komplett. Upphandlingsenheten använder sig av Tendsign för att arkivera handlingar.

Revisionskriterium	Svar	Kommentar
Korrekt upphandlingsförfarande har använts	Ja	Öppet förfarande
Annonsering/inbjudan är korrekt utformad	Ja	
Förfrågningsunderlaget är komplett - Krav på leverantör, beskrivning av uppdrag, utvärderingsgrund, kommersiella villkor, administrativa bestämmelser.	Ja	Anbud med lägst pris antas.
Teknisk specifikation finns	Ja	
Myndigheten har lämnat ut kompletterande upplysningar i tid	-	Ej aktuellt
Reglerna för öppnande av anbud har följts	Ja	
Anbudsöppningsprotokollet är korrekt	Ja	
Kontrakt har tilldelats på korrekt grund	Ja	

4.1. Förfrågningsunderlag: Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun

Av förfrågningsunderlaget framgår att upphandlingen genomfördes som en samordnad upphandling samtidigt som de olika upphandlande myndigheterna fick fatta egna tilldelningsbeslut om antagande eller avvisande av anbud. Upphandlingen skedde genom öppet förfarande. Upphandlingen uppdelades i fyra anbudsområden, varav anbudsområde 1 berörde skolskjuts i Södertälje och uppskattades uppgå till 22 mnkr.

4.1.1. Kravspecifikation

I denna granskning avgränsas kvalitetskrav till att inbegripa krav för teknisk och funktionell kvalitet. Teknisk kvalitet innefattar vad som levereras till kunden medan funktionell kvalitet innefattar hur tjänsten levereras². I detta fall inbegriper det krav vad gäller kompetens, bemötande, tillgänglighet och tillförlitlighet.

I förfrågningsunderlagen ställdes krav på teknisk förmåga och kapacitet för att utföra uppdraget. För aktuellt anbudsområde behövde leverantören redovisa en kapacitet om minst 30 procent av den kapacitet som kräves för uppdraget. Vidare ställdes krav på att leverantören ska ha ett dokumenterat och etablerat ledningssystem, inklusive en namngiven kvalitetsansvarig samt en, av styrelse eller ledning, antagen kvalitetspolicy.

² Se Grönroos modell för upplevd tjänstekvalitet i "Service Management – Ledning Strategi Marknadsföring i Servicekonkurrens".

Förordningen (1970:340) om skolskjutsning inbegriper krav på förare och fordon. I kravspecifikationen ställs ytterligare krav gällande:

- ▶ Att leverantören och chauffören ska ge ett ”vänligt och värdigt bemötande”. Samtliga förare ska ha genomgått en utbildning i bemötande.
- ▶ Att fordon är tillgängliga, inklusive reservfordon.
- ▶ Att mottagna uppdrag utförs vid angivna tidpunkter.
 - Ankomsttiden får maximalt överskridas med 15 minuter.
 - Längsta restid inom kommunen ska vara 60 minuter.
- ▶ Att skolskjutsreglementet efterlevs, speciellt vad gäller maximavstånd.³
- ▶ Miljö och trafiksäkerhet, samt bilaga inbegripandes *Miljöstyrningsrådets vägledning – Trafiksäkerhetskrav för persontransporter* i enlighet med SKL:s rekommendationer i *Skolskjutshandboken*

4.1.1.1 Tillförlitlighet

Leverantören ska planera de uppgjorda körslingorna med tidsprecision och logistik, utifrån beställarens resebehov, för att undvika svårigheter för resenärerna. Leverantören ska säkerställa att resenärerna informeras vid eventuella förseningar och meddelar ny ankomsttid, samt kontakta behörig person, exempelvis vårdnadshavare, om en åkare inte finns vid hämtnings/avlämningsstället. Därefter ska det göras en anmälan till elevens skola, samt till beställaren.

4.1.1.2 Tillgänglighet och säkerhet

I förfrågningsunderlaget framgår specifikt att uppsamlingsställen ska placeras så att:

- ▶ Avståndet mellan elevens bostad och uppsamlingsställe inte är för långt.
- ▶ Uppsamlingsplatsen är trafiksäker för eleven, med hänsyn tagen till elevens ålder.

Leverantören lämnar förslag på uppsamlingsställen och körslingor till beställaren, där den slutgiltiga planeringen ska godkännas av beställaren. Av avtalet framgår att leverantören ska tillhandahålla beställaren med ett aktuellt digitalt körschema.

4.1.1.3 Priser

I förfrågningsunderlaget framgår att det uppskattade värdet för upphandlingen uppgick till 22 mkr. Leverantörer som inkom med anbud fick lämna pris (veckoarvode) beräknat utifrån beräkningsunderlag (bilaga) 5a *Södertälje – Skolskjuts*. Priserna baserades på bifogade körscheman och redovisades i en prismatris fördelat per vecka, med omräkning till årsarvode. Årsarvodet utgörs av veckoarvodet gånger 36 veckor. Årsarvodet utgjorde utvärderingsunderlag för anbud och den leverantören med lägst pris accepterades.

4.1.1.4 Avvikelse och vite

Leverantören ska även informera beställaren, skriftligen, om det har förekommit brister och incidenter under genomförandet av uppdraget. Denna rapport ska lämnas till beställaren senast inom tre arbetsdagar efter den inträffade händelsen.

³ Reglementet var även bifogat upphandlingsdokumentationen.

Om leverantören inte utför uppdraget enligt avtal utgår viten. Viten gäller per tillfälle och utgår exempelvis om förare har avvikit från avtalet eller körningen försenats med över 30 minuter från överenskommen tid. För dessa förseelser utgår viten med 1000 kronor.

Enligt intervjuad VD för Telge Inköp framgår att viten om 35 tkr har jämkats mot extra kostnader för leverantören i samband med vårterminsstarten. Från och med 2 maj 2018 har bedömning gjorts att viten framgent ska föreläggas leverantören vid avvikelser.

4.2. Avtal: Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun – Södertälje skolskjutsar

Den 9 september 2017 upprättade Södertälje kommun avtal med Samtrans Skol och Handikappttransporter Stockholm AB. Avtalet började gälla från och med 1 januari 2018 och går ut 31 december 2020 med möjlighet till förlängning 1 + 1 år. Förlängning ska aviseras senast 6 månader före avtalstiden utgår. Förlängning av avtalet ska ske på initiativ av Telge Inköp AB, vid vilket tillfälle en pridförhandling får ske. Parterna som ingick avtalet har vid förlängning rätt att avböja förlängningen.

Södertälje kommun och Samtrans AB ska kontinuerligt informera varandra om förhållanden som eventuellt skulle kunna påverka vad som avtalats. Leverantören ansvarar för att informera resenärens anhöriga och övriga berörda om hämtnings- och avlämningsstider, kontaktuppgifter till beställningscentraler osv.

4.2.1. Pris för Södertälje skolskjutsar

Priser är angivna som årsarvode och veckoarvode⁴. Vid enstaka resor som inte är schemalagda utgår en separat ersättning per tillfälle. Beställaren ska tillhandahålla leverantören körscheman inför varje nytt halvår vilket utgör underlag för leverantörens ruttplanering

Specifikation	Kvantitet (veckor)	Pris/vecka (SEK)	Pris/år (SEK)
Pris för körningar Bilagan Södertälje – Skolskjuts.	36	553 673	19 932 228

Priserna är fasta under avtalets inledande fas (1 januari 2018 – 31 december 2019), men kan justeras vid ändring av de schemalagda körningarna eller kostnadsförändringar på grund av yttre omständigheter som parterna inte kan påverka. Exempel på förändringar kan vara antal körningar som krav på körningarnas utförande exempelvis fordonstyp, utrustningskrav, bemanningskrav osv. Dessa pridförändringar utgår ifrån en fördefinierad tabell.

Av *Protokoll 2018-11-02* för avtalsuppföljningen framgår att justeringarna av priser baserat på förändringar i antalet resenärer sker i mars (för januari – juli) och oktober (för augusti – september) men kommer att justeras retroaktivt. Det framgår även att antal resenärer för höstterminen justerades ned, vilket föranledde ett nytt årsarvode om 19,0 mkr. Därutöver tillkom pridförändringar enligt tabell samt extrakostnader utöver avtal, på grund av otydligheter i beställning och planering mellan parterna under första kvartalet, om 3,0 mkr för 2018. Av detta kommer extrakostnaderna utöver avtal debiteras kommunen på en separat faktura i november under benämning ”extraordinära kostnader”.

⁴ Priserna är angivna i SEK exkl. mervärdesskatt samt inkluderar samtliga kostnader för genomförandet av uppdraget t.ex. arbetskostnad, administrativa kostnader, vinst, arbetsledning, rese- och traktamentskostnader, fordon, teknisk utrustning.

4.2.2. Effektiviseringar

Beställaren och leverantören ska gemensamt arbeta för att hitta effektiviseringar i uppdragets genomförande. Beslut om effektiviseringsprojekt ska fattas gemensamt av parterna under uppdragets löptid. Effektiviseringsprojekt kan resultera att delar av avtalet justeras så att det återspeglar de genomförda effektiviseringsåtgärderna.

4.3. Bedömning

Granskningen visar att upphandlingen genomfördes i enlighet med LOU. Upphandlingen är i allt väsentligt ändamålsenlig i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning och kommunens egna riktlinjer.

Årsarvodet utgjorde utvärderingsunderlag för anbud och leverantör med lägst pris accepterades. Vinnande anbud redovisade att uppdraget kunde utföras till en kostnad om 19,9 mnkr, exklusive justeringar för fördefinierade orsaker. Med anledning av att lägsta pris utgjorde modell för utvärdering är kostnadseffektiviteten högst närvarande i upphandlingen. Det finns utrymme i avtalet för att kommunen debiteras för extraordinära kostnader utöver avtal, detta sker dock efter förhandling mellan parterna.

Vår bedömning är att några av kvalitetskraven som ställs i upphandlingen är svåra att följa upp. Exempelvis anges att föraren ska köra "mjukt och smidigt" samt "medverka till att åkande iakttar och uppträder trafiksäkert". Några krav upprepas dessutom i flera olika avsnitt. Otydliga eller diffusa kravställningar kan innebära svårigheter att kontrollera leverantören.

5. Avtalsuppföljning

I SKL:s Skolskjutshandbok rekommenderas att återkommande kontrollera leverantören genom att "tydlig beskriva och sedan följa en fastlagd uppföljningsplan". Av förfrågningsunderlaget framgår att kommunen följer upp leverantören vid gemensamma planeringsmöten två gånger per år. Telge inköp är sammankallande. Vid första mötet ska det tas fram en tidsplan för uppföljningsarbetet. Vid kommande möten följs avtalad kvalitet upp genom att "väsentliga punkter i avtalet tas upp i sin helhet". Uppföljningen inbegriper även fakturakontroller. Det framkommer även att transportliggare över fordon och personal ska hållas tillgänglig för kommunen.

Det första gemensamma planeringsmötet ägde rum 23 april 2018. Under detta möte diskuterades avvikelser och viten. Beslut togs att jämka viten men att från och med 2 maj 2018 börja ta viten för avvikelser gällande säkerhet och kommunikation.

Det andra planeringsmötet genomfördes den 2 november 2018. Av mötesprotokollet framgår att planeringsmötet inbegrep utvärdering av avtalet. Vid detta möte följdes avtalad kvalitet upp utifrån genomgång av inkomna klagomål⁵, antal resande barn, svarstider för leverantörens central och diskussion rörande styckpris.

I intervju med utbildningskontorets ekonomichef framkommer att verksamheten utöver vad som framgår i avtalet haft veckosavstämningar med leverantören. Vid dessa avstämningar deltar ekonomichefen, skolskjutshandläggare och en resurs från kommunen med ansvar för att samordna arbetet med skolskjuts. Förvaltningen begär reklamlationslista och avvikelserapport från leverantören varje vecka.

5.1. Bedömning

Vår bedömning är att avtalet delvis följs upp i tillräcklig utsträckning. Det är positivt att relevanta funktioner med erfarenhet av avtalet och kravspecifikationens utformning är delaktiga i uppföljningen. Förvaltningen och Telge Inköp, följer ett antal nyckeltal samt genomför planeringsmöten två gånger årligen och ytterligare avstämningsmöten. Dessa delar beskrivs av SKL, i *Skolskjutshandboken*, som väsentliga delar av en ändamålsenlig uppföljning av leverantören och avtalet. Det kan dock förtydligas, företrädesvis i en fastlagd uppföljningsplan, hur och vid vilka tidpunkter uppföljning ska genomföras. Där bör även framgå tydligt hur Telge Inköp avser att följa upp de kvalitetskrav som ställs i avtalet vad gäller exempelvis bemötande.

⁵ Leverantören hade själv registrerat 16 avvikelser, 12 avseende förseningar och 2 rörande säkerhetsavvikelser.

6. Svar på revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om upphandlingen av skolskjuts genomförs på ett ändamålsenligt sätt och utifrån relevanta kvalitetsaspekter och kostnadseffektivitet.

Fråga	Svar
Har upphandlingen genomförts i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning och kommunens egna riktlinjer?	Ja. Granskningen visar att upphandlingar genomförs i enlighet med LOU och kommunens egna riktlinjer.
Vilka kvalitetskrav ställdes i upphandlingen av skolskjuts och beaktades tidigare brister?	<p>I kravspecifikationen ställs krav gällande bland annat bemötande, utbildning, tillgänglighet, maximal restid samt att mottagna uppdrag utförs vid angivna tidpunkter. Det ställs även krav på att skolskjutsreglementet efterlevs, speciellt vad gäller maximiavstånd.</p> <p>Vår bedömning är att några av kvalitetskraven som ställs i upphandlingen är svåra att följa upp. I en del nämns exempelvis att föraren ska köra "mjukt och smidigt". Otydliga eller diffusa kravställningar kan leda till svårigheter att kontrollera leverantören.</p>
Var relevanta kompetenser involverade i framtagandet av kravspecifikationen?	Ja. Vår bedömning är att verksamheten har tillgodosett att tillräckligt med kompetens har varit delaktig i framtagandet av kravspecifikationen. Ansvarig handläggare och övriga relevanta funktioner fanns representerade i projektgruppen och dokumentationen lever upp till kraven i upphandlingslagstiftningen. Det finns således inga indikationer på att relevant kompetens saknades i framtagandet av kravspecifikationen.
Hur beaktades kraven på kostnadseffektivitet i upphandlingen?	<p>Leverantörer som inkom med anbud fick lämna priser utifrån beräkningsunderlag (bilaga) 5a <i>Södertälje – Skolskjuts</i>. Priserna baserades på bifogade körscheman och redovisades i en prismatris fördelat per vecka, med omräkning till årsarvode (36 veckor). Årsarvodet utgjorde utvärderingsunderlag för anbud och leverantör med lägst pris accepterades.</p> <p>I avtalet anges att beställaren och leverantören gemensamt ska arbeta för att hitta effektiviseringar i uppdragets genomförande. Effektiviseringsprojekt kan leda till att avtalet justeras.</p>

Södertälje 24 januari 2019

Herman Rask
EY

Madeleine Gustafsson
EY

Källförteckning

Grönroos, C. "Service Management – Ledning Strategi Marknadsföring i Servicekonkurrens".

SKL "Skolskjutshandboken".

Utbildningsnämndens reglemente, fastställt av fullmäktige den 25 september 2000 och reviderades senast 28 maj 2018.

Skolskjutsreglementet, antagen av fullmäktige den 31 mars 2008, reviderades senast 28 maj 2018

Ägardirektiv för Telge Inköp

Södertälje kommuns inköspolicy

Förfrågningsunderlag, TI 2015-1179 Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun. 27 juni 2017.

Avtal, TI 2015-1179 Persontransporter för Södertälje, Salem och Nykvarns kommun (anbudsområde 1). 9 september 2017.

Mötesprotokoll 2018-11-02, Erfarenhetsåterföring, TI 2015-1179 Persontransporter Samtrans